

Van
KING

Aan
Deelnemers adviesgroep informatievoorziening

CC
Bart Drewes (VNG), Chris Batist (IMG 100.000+), Arend van Beek (VIAG)

Tijd/locatie
9:30 – 15:00 uur (inclusief lunch)
Regardz La Vie, Lange Viestraat 351, Utrecht

Betreft/datum
Notulen Adviesgroep informatievoorziening 10-06-2016
http://www.gemmaonline.nl/index.php/Adviesgroep_Informatievoorziening

Leden:

- Brenda de Graaf (gemeente Den Haag)
- Ivo van Zitteren (gemeente Breda)
- Marten Alberts (gemeente Leiden)
- Patrick Castenmiller (gemeente Hoorn)
- Tom Fränzel (gemeente Apeldoorn)
- Rob Heimerling (gemeente Heerhugowaard)
- Paul Stokkermans (gemeente Uden)
- Eelco Hotting (gemeente Haarlem)
- Casper Ficke (gemeente Purmerend)
- Ellen van der Steen (gemeente Apeldoorn) Theo Peters (KING)
- Jeffrey Gortmaker (KING)

Afwezig:
Patrick Castenmiller (gemeente Hoorn), Rob Heimerling (gemeente Heerhugowaard), Casper Ficke (gemeente Purmerend), Eelco Hotting (IMG 100K+, gemeente Haarlem).

1. Opening en mededelingen

Theo opent de vergadering en heet alle aanwezigen welkom. Op verzoek van Tineke volgt een voorstelronde. De agenda wordt in het kort toegelicht.

Mededelingen
Geen mededelingen.

2. Toelichting Katern Informatiebeveiliging

Als besprekingsstuk vandaag staat het Katern Informatiebeveiliging centraal. Dit Katern wat door Theo in het kort wordt toegelicht, is afgestemd met de Informatie Beveiligingsdienst van KING (IBD) en is een 1^e aanzet om de verbinding te leggen tussen GEMMA en Informatiebeveiliging. Wegens onderbezetting, bleek het helaas niet mogelijk iemand van de IBD mee te nemen naar dit overleg.

KING vraagt de adviesgroep hoe zij het Katern Informatiebeveiliging (concept) verder kan ontwikkelen, dan wel de uitvoering van informatiebeveiliging verder kan uitwerken binnen GEMMA.

De opdracht aan de leden is om vandaag te komen tot het creëren van een "inhoudsopgave" voor Architectuur en Informatiebeveiliging die aan de wensen van gemeenten voldoet. Hierbij staat de vraag centraal "wat hebben gemeenten nodig"?

Doel van het document

Dit document heeft tot doel om gemeenten te informeren over de informatiebeveiligingsaspecten uit de integrale Baseline Informatiebeveiliging Nederlandse Gemeenten (BIG) die van belang zijn bij het inrichten van de gemeentelijke informatievoorziening. De focus ligt op die beveiligingsaspecten waarbij organisaties in hun informatieketens het meest van elkaar afhankelijk zijn.

De integrale BIG bestaat uit een strategische baseline, een tactisch normenkader met 11 hoofdstukken en ongeveer 300 normen, en een 50-tal operationele handreikingen. Geprobeerd wordt om deze hoofdstukken en normen uit de BIG zo concreet als mogelijk te verbinden en inzichtelijk te maken voor specifieke onderdelen uit de GEMMA 2. De onderdelen zijn het bedrijfsfunctiemodel, de informatiearchitectuur en de procesarchitectuur.

3. Discussie met de leden

De onderdelen van de BIG en de daarin opgenomen maatregelen worden door Theo aan de hand van een presentatie toegelicht. Hierbij staat de vraag centraal, de BIG en Gemma, "hoe leggen we de verbinding".

Discussie met de deelnemers: "waar lopen gemeenten tegen aan " bij implementatie van de BIG
Eerste beelden bij dit Katern:

- Te veel teksten met inhoud, die niet altijd klopt
- Uitleg over GEMMA weglaten uit in dit stuk (liever naar verwijzen)
- Leveranciers voldoen vaak niet aan de eisen die aan hen gesteld worden vanuit de BIG
Het ontbreekt bij ons aan inzicht of leveranciers voldoen aan de normen die de BIG stelt
Leveranciers zijn niet goed op de hoogte van deze eisen. Wat leidt tot veel vragen
- Bedrijven hanteren ISO normen en niet de BIG. Maar hoe verhouden deze zich tot elkaar (software, functies van bedrijven in gebruik door gemeenten)?
- Het kennis niveau van proces eigenaren, managers over informatiebeveiliging is vaak onvoldoende
- Informatiebeveiliging wordt als een "apart" aspect gezien en levert beperkingen op
- Ook een resolutie over informatie architectuur voor gemeenten opstellen. Net als over beveiliging.
- Bij werken onder architectuur, dient op de juiste manier het aspect informatie beveiliging inclusief invalshoeken zoals privacy te worden meegenomen
- Neem het katern informatiebeveiliging op in de softwarecatalogus en WIKI. BIV-classificatie is een voorbeeld om hier handvatten aan te kunnen geven. Het aspect (interne) fraudebestrijding ontbreekt
- Op inhoud zijn de BIG en GEMMA bij elkaar gebracht. Geef per bedrijfsfunctie aan wat de aanbevelingen (best practices) en richtinggevende keuzes zijn. Het is nu een opsomming en leidt niet tot keuzes. GEMMA schetst een kader maar geeft geen richting aan
- Het onderdeel " infrastructurele voorzieningen" ontbreekt als laag in GEMMA. Componenten in de technische laag beschrijven
- Risico analyse van systemen (maatregelen en beveiligingseisen) opnemen. Kijk hierbij ook naar het katern wat van toepassing is. Bedrijfsobjecten plotten op het model wat door de gemeente Den Haag wordt gebruikt om zodoende verbinding te leggen tussen de BIG en GEMMA. Nagaan of KING dit model mag gebruiken. **Actie Brenda 20160610.001**
- Onderdelen zijn te abstract omschreven. Verder verdiepen dan is het handig.

Advies en samenvatting

Als basis voor deze discussie staan de volgende vragen centraal:

- Als onder architectuur gewerkt wordt en je het aspect informatiebeveiliging daarin goed willen opnemen, wat betekent dit voor de verschillende architectuur onderdelen van GEMMA?
- Andersom: wat betekent informatiebeveiliging voor de diverse architectuuronderdelen. Ontbreekt er bijvoorbeeld een bedrijfsfunctie om informatie beveiliging mogelijk te maken?

Onderdelen GEMMA

Bedrijfsarchitectuur

Bedrijfsfunctie model. Jeffrey geeft een korte toelichting op dit model.

Op hoofd functie is in het concept katern de vertaling gemaakt naar BIG maatregelen.

Conclusie:

KING is goed op weg. Ontwikkel een toelichtende tekst m.b.t. nut en noodzaak van de bedrijfsfuncties. Hoe je met bedrijfsfuncties kunt werken en hoe je de veiligheidsaspecten hierin meeneemt.

Met veiligheidsmanagement is voor de tweede vraag veel afgedekt in de bedrijfsfuncties. Neem een paragraaf op waarin de samenhang beschreven wordt en waar de verschillende onderdelen zoals risicomanagement e.d. te vinden is.

-Processen

Wat moeten we qua beveiligingsaspecten meenemen voor de verschillende processen?

- De processen zijn nog onvoldoende gekoppeld aan de rest van GEMMA
- Ondersteunende processen verder uitwerken die gemeenten nodig hebben qua beveiligingsaspecten. Deze op de juiste wijze per proces in de procesarchitectuur implementeren
- Per proces weergeven wat de belangrijkste beveiligingsaspecten daarbij zijn
- Stel bijbehorende normen op
- Ontwikkel een indicatormodel waarbij normen kunnen worden gekoppeld aan een proces. Aandachtspunt hierbij is het ontwikkelen van een toetsingskader
- Biedt een raamwerk zodat gemeenten zelf kunnen koppelen.

-Bedrijfsobjecten

Jeffrey toont als voorbeeld het bedrijfsfunctiemodel HORA. Hierin zijn de functie en applicaties gekoppeld. Kenmerkend hierbij is dat de bedrijfsobjecten hierin zijn geclassificeerd volgens BIV.

KING zou in samenwerking met de IBD een BIV classificatie per bedrijfsobject kunnen opstellen. Een dergelijke classificatie heeft als voordeel dat het richting geeft en gemeenten het niet zelf hoeven te doen.

NB. Deze classificatie kan ook in het kubus model van de gemeente Den Haag worden opgenomen. Neem hierbij ook de verschillen tussen bedrijfsobject en informatieobject mee.

-(referentie) Zaaktype

Leg een relatie met vertrouwelijkheid van een zaak.

Er bestaat een link met een vertrouwelijkheidsindicatie. Wordt nu gedubbeld met processen aangezien het referentiezaaktype matches met processen.

(Architectuur principes)

Binnen GEMMA hebben wij een principe rondom informatiebeveiliging? De implicatie van dit principe is dat er met vertrouwen wordt omgegaan met informatie en dat gemeenten zijn aangesloten bij de IBD.

Nagaan of "op vertrouwelijke manier" moet worden opgerekt?

Uitwisseling van gevoelige gegevens. Maatregelen plaatsen in een architectuurmodel zodat ze gemakkelijk kunnen worden hergebruikt om aan partijen beschikbaar te kunnen stellen.

Producten en diensten

Aangeven dat er per proces variatie kan zitten tussen de verschillende maatregelen.

Informatiearchitectuur

Applicatiefuncties:

Voorstel: Samen met IBD per applicatiefuncties de belangrijkste bestek informatie opnemen over beveiliging

Per applicatiefunctie de belangrijkste bestek eisen opnemen

De groep is van mening dat de input van de IBD van KING aan dit overleg wordt gemist.

Applicatiefuncties voor beveiliging.

Bedrijfsvoering domein en platformfunctionaliteit (technische infrastructuur) voor applicaties samen met IBD van KING ontwikkelen.

Referentiecomponenten:

Applicatie functies en referentie componenten samen meenemen.

KING stelt de eisen op die voldoen aan de BIG.

Berichtenstandaarden zijn een afgeleide van Informatiemodellen:

Data classificatie qua vertrouwelijkheid op het niveau van objecten of berichtenstandaarden die in het RSGB zitten is hierin opgenomen.

Conclusie: vertrouwelijkheid van het bericht komt overeen met de objecten die er in zitten.

Katern verbinden:

Beveiligingsparagraaf inclusief maatregelen is meegenomen.

Technische/infrastructuur architectuur:

Deze laag ontwikkelen in samenspraak met de IBD

Fysieke infrastructuur. Is i.v.m. koppelingen niet in opgenomen in GEMMA.

4. Rondvraag en sluiting

- Theo roept de leden op een bijdrage te leveren en mee te werken aan de online co-creatie GEMMA2.
- Sommige leden hebben de uitnodiging via Copernica niet ontvangen. Nagaan wat er mis is gegaan. **Actie Aantink 20160610.002**
- Het geplande overleg op 16 december wordt verplaatst naar woensdag 14 december.
Actie Aantink 20160610.003

Het volgende overleg vindt plaats op 16 september 2016

Legomaster
Duotlipoverblok

Bedrijfsarchitectuur

- bedrijfsfuncties
- processen
- bedrijfsobjecten
- (referentie) zaaktypen
- (Architectuurprincipes)
- producten & diensten

$A \rightarrow B$ | $B \rightarrow A$

Wat kun je erin? ☒ **Processen**
 per proces bijhouden
 in de kubus B/V + handtekenen/voorbeelden
 vertrouwelijkheid v.e. zaak
 dubbel met processen
 maatregelen aanpak hangt
 (enkel vertrouwelijkheid)
 PM proces

Informatiearchitectuur

- Applicatiefuncties
- Referentie componenten
- Informatie modellen
- Berichtenstandaard
- Netten Verbinden

per M. met bed. belang na bev. opstellen
 zijn normen wel specifiek genoeg? ☒
 bedr. v. domein
 (dubbel met zaken)
 vertrouwelijkheid
 bericht = informatie object

Technische/Infrastructuur architectuur

6. Actielijst

Nummer	Actie	Eigenaar	Afgehandeld?
20160212.010	Agenderen onderwerp Standaardisatie voor een volgend overleg	KING	Loopt
20160513.001	Mail doorsturen voor-congres op 25 mei voor portefeuillehouders ICT	Jeffrey	Gebeurd
20160513.002	KING zorgt voor architectuurkaders waarlangs initiatieven kunnen worden ingepast. Hierbij aansluiten bij al aanwezige (GEMMA) architectuur.	Theo	
20160513.003	Annotatie over stuk DA2020 delen met de groep	Eelco	
20160610.001	Nagaan of KING het risicoanalyse model mag gebruiken	Brenda	
20160610.002	Problemen met verzenden van uitnodigingen via Copernica. Uitzoeken wat er mis gaat	Aantink	
20160610.003	Overleg gepland op 16 december verplaatsen naar woensdag 14 december.	Aantink	

Onderwerpen voor de volgende vergadering

Inhoud technische infrastructuur bespreken. IBD en iemand vanuit de DA2020 hierbij uitnodigen.